

[Forsvarsministeren.]

på værdighed hos den danske befolkning. Jeg nærer personlig ikke tvivl om, at flertallet af dem, der har oplevet besættelsesårene, er enige med mig heri. Modstandskampen under krigen var vendt imod det nazistiske diktatur, ikke mod tyskerne. Vi er nabofolk, og vi må lære at leve sammen som naboer i et fælles Europa.

Den tyske Forbundsrepublikks optagelse i NATO for 10 år siden var ikke alene betinget af militære hensyn, hvor vigtige disse end var, men også i høj grad motiveret i politiske hensyn. Nødvendigheden af et langt stærkere udbygget europæisk samarbejde var en realitet, der ikke kunne overses. Tværtimod måtte det, som udviklingen formede sig i det nye Europa, være i vor egen interesse at gå ind i et positivt samarbejde med det nye vesttyske demokrati også på det forsvarsmæssige område. Trods de mange uløste problemer, der fortsat henstår, mener jeg at kunne konstatere et mildere klima mellem øst og vest i dag end for 10 år siden. Jeg tror også, at det vestlige forsvarsfællesskab har været medvirkende til, at vi er nået så vidt. Jeg nærer tiltro til, at denne afspænding vil fortsætte; både øst og vest har en fælles interesse heri. At en detalje i NATOs øvelsesprogram skulle have nogen negativ indflydelse herpå, har jeg imidlertid ikke fantasi til at forestille mig.

Må jeg i denne forbindelse gøre en enkelt bemærkning til nogle påstande, som den senere tid har bragt frem, især fra østlige kilder. Den dansk-britisk-tyske øvelse har intet at gøre med stationering eller forberedelse til stationering her i landet af tyske eller andre NATO-styrker. Den har heller intet at gøre med forberedelse til placering af atomminer. Regeringens politik med hensyn til såvel stationering af tropper fra andre NATO-lande som modtagelse af atomladninger på dansk jord er både kendt og internationalt anerkendt, og der foreligger ikke hos regeringen noget ønske om at ændre denne politik.

Svend Haugaard: I spørgetiden den 10. marts i år stillede jeg et spørgsmål om den dansk-tyske fællesøvelse og gjorde her nogle bemærkninger, som jeg ikke skal gentage, men jeg kan sige, at de bemær-

ninger, jeg da gjorde på min gruppes vegne, fortsat står fast. Jeg vil gerne gøre den tilføjelse, at det var ikke den højtærede forsvarsminister, der var til stede den dag, men den højtærede indenrigsminister, der vikarierede, og jeg fik den besked, at der ikke var sket noget nyt på området, så denne fællesøvelse altså kun var et led i noget, der i forvejen var i gang.

I dag har den højtærede forsvarsminister gentaget, at det ikke var noget nyt; jeg beder om tilladelse til et kort citat fra Berlingske Tidende for den 11. marts i år, hvor der står følgende:

„Talsmanden for det tyske forsvarsministerium, oberst Viebig, oplyser over for Berlingske Tidende, at von Hassel specielt udtrykte sin tilfredshed med, at begyndelsen til fællesøvelser på dansk område nu var blevet gjort ved, at tyske enheder for første gang er til manøvrer i Jylland.“

Jeg synes, der kan være grund til at spørge: er det von Hassel, der har ret, eller er det den højtærede danske forsvarsminister, der har ret?

Endnu en tilføjelse: ifølge avisreferater fra begivenhederne i Randers var det danske tropper med bajonet på geværene og med skarp ammunition i geværene, der blev sat ind mod demonstranterne. Jeg vil absolut ikke tage alle disse demonstranter i forsvar, jeg mener tværtimod, der var alvorlige vildskud iblandt; men jeg mener det ikke rigtigt at sige, at de, der var imod disse fællesøvelser, skulle være uansvarlige personer. Men når det er sagt, vil jeg også gerne sige, at trods disse demonstrationer, trods deres omfang, synes det mærkeligt, at man skal sætte militæret ind til at hjælpe politiet, og at man udstyrer soldaterne med bajonet og med skarp ammunition.

Ordføreren for forespørgerne (*Morten Lange*): For at der ikke skal være yderligere grund til at gå ind på den side af sagen, skal jeg tillade mig at tilslutte mig det, som det ærede medlem hr. Svend Haugaard sagde om arten og karakteren af demonstrationerne i forbindelse med den manøvre, vi taler om. Jeg tror, jeg selv udtrykte mig forholdsvis klart på det punkt, og den højtærede ministers gennemgang af sagen var ikke påfaldende forkert heller, så hvad